

Het is van belang, dat de omgeving, waarin de paddenstoelen groeien zo volledig mogelijk wordt opgenomen en het meest hiervoor geschikt is wel een sociologische opname. Wanneer een socioloog dus paddenstoelen ontmoet, wordt een opname gemaakt met de paddenstoelen als centrum. Hierbij dienen vooral bomen en struiken, die hun wortels tot aan de paddenstoelen kunnen uitstrekken, niet over het hoofd te worden gezien.

Om vergissingen te vermijden, die plaats kunnen vinden bij het determineren van paddenstoelen, is het zeer gewenst deze zo spoedig mogelijk aan onderstaand adres te zenden, waarna wij ze met behulp van den heer Swanenburg de Veye zo nauwkeurig mogelijk zullen determineren. Hierbij kunnen speciaal eens paddenstoelen onder de loupe genomen worden, die in veentjes, op de heide, in weiland of op open bospieken voorkomen.

De mycologen zullen bij het onderzoeken van de omgeving eenvoudiger te werk moeten gaan. Zij kunnen na elke excursie een lijst opmaken van de gevonden paddenstoelen met een beschrijving van de omgeving, b.v.: onder eik in droog eiken-berkenbos, onder beuk in andoornrijk eiken-haag-beukenbos enz., misschien kunnen dominerende planten erbij vermeld worden. De paddenstoelen vooral serieus determineren! Mocht er ook maar enige twijfel bestaan, dan verzoeken wij U het materiaal dadelijk aan onderstaand adres te zenden.

Wij willen trachten met behulp van de N.N.V., N.M.V., N.J.N. en vele andere belangstellenden dit jaar op deze manier iets te bereiken en zullen aan alle medewerkers na afloop van het seizoen een overzicht der werkzaamheden toezenden. Wij verzoeken U, alle correspondentie en het te determineren materiaal te zenden aan *Mej. A. Vas Dias, Stationsweg 152, Alkmaar.*

J. KOOL, Lindenlaan 5, Wormerveer.

J. VAN DIJK, Van Hallstraat 133, Amsterdam.

Dit is geen kleinigheid. Iets om taai vol te houden en dan komt er wel wat van. Wanneer onze plaatsruimte het toelaat, zullen we graag nader op dit werk terugkomen. JAC. P. THIJSSSE.

Nog meer collectieve natuurstudie. In Rotterdam heeft zich gevormd een „Vogelbureau” van de Werkgroep der Nederlandsche Natuurhistorische Vereeniging, afdeling Rotterdam. Dit bureau stelt zich ten doel de vogelkundige doorgang van een gebied rondom de Rotterdam met een straal van 15 km. Dat reikt dus van Maassluis tot Lekkerkerk, van Delft tot Dordrecht. Hier valt heel wat te beleven. Daarvan getuigt ook reeds het eerste nummer van de Mededeelingen, waaruit o.a. de belangrijkheid blijkt van de Akkersdijksche Plassen, de Vlaardinger Vlietlanden, de Vondelingenplaat, de Overwaard en Nederwaard etc.

Ik hoop, dat dit Bureau flink zal stand houden en dat het vele medewerkers zal vinden, niet alleen in Rotterdam, maar in alle steden en dorpen en buurten van dezen tooverkring. Het Correspondentie-adres is: *J. M. Wagenaar, Lijsterbeslaan 96, Rotterdam-N.* JAC. P. THIJSSSE.

Een trekkende koekoek. Heden namiddag omstreeks half zeven, zag ik een koekoek zitten in de wilgenstruiken vlak langs het fietspad aan den Egmonderweg onder Egmond aan den Hoef. Langer dan een halve minuut stond ik oog in oog met den mooien vogel. Toen vloog de koekoek als met tegenzin op, maar ging een paar meter verder weer rustig zitten. Bij de tweede opvlucht streek hij achter langs het hout, voor mij uit zwenkte bij het eindpunt — een open gedeelte — terug en scheerde, laag over het weiland vliegend, in de richting van Egmond weg. Verwarring met den sperwer is uitgesloten.

Alkmaar, 11-IX-43.

JAN VISSER.

Vruchtenvervoer van den Igel in een boek van 1582. Onlangs stonden in eenige Nos. van „Natura” korte mededeelingen betreffende dit onderwerp. Over deze zaak is men het nog steeds niet eens. In een werk „Getruckt zu Franckfort am Mayn bey Martin Lechtern, in verlegung doct: Adami Loniceri, doct: Johannis Cnippii Andronici unnd Pauli Steinmeyers, Christian Egenolphs seligen erben. Im Jar nach der Geburt christi unsers Erlösers M.D.LXXXII.”, zonder verdere titel, vond ik op bl. 327 hierover het volgende:

Igel, Erinaceus, Echinus.

„Der Igel versamlet die Frucht mit seines Rucken Dorn. Ist es aber dass im etwas von der Speiss entfallet, so wirfft er das ubrig gar vö im un gehet wider dass er die Dorn fulle”. Voor zoover mij nu bekend is, is dit wel de oudste mededeeling hierover in Duitschland. Dat er in de hollandsche en duitsche Brehm ook waarnemingen over staan, werd in „Natura” reeds verteld.

Rotterdam.

Dr. A. B. VAN DEINSE.

Correctie. In het artikel „Vangsten met de insectenzeef” van 1 Sept. '43 is de verklaring onder fig. 1 niet juist. De teekeningen waren bedoeld om op $\frac{1}{2}$ te worden gereproduceerd. Daar zij nu op $\frac{3}{4}$ zijn gereproduceerd, moet het streepje $\frac{3}{4} \times$ worden genomen en niet $\frac{3}{2} \times$. Verder is op blz. 61, regel 19 van boven na mijn correctie van de drukproef iets toegevoegd n.l.: „ginds een springstaart”. Hierdoor ontstaat een onjuistheid. De volgende zin heeft zoo-doende niet meer betrekking op het mosschorpioentje, doch op de springstaart. Op zichzelf

is deze wijziging niet zoo erg, doch het is onjuist dat een springstaart achteruit zou springen. Er staat trouwens ook „schiet” en niet „springt”.

Groningen 20 Sept. '43.

H. H. EVENHUIS.

De Zwartkopmeezen en de Hennepnetel. De Matkoppes zijn de laatste weken weer druk bezig, de vruchtjes van de Hennepnetel te bewerken. We hebben speciaal voor hen alle hennepnetels in onze tuin laten staan en nu wemelt het er letterlijk van die meesjes. Het is wel eigenaardig dat één zoo'n bepaalde meessoort die voorliefde voor deze vruchtjes heeft of hebt u wel eens andere soorten op hennepnetel gezien. Wij niet.

Bennekom 20 Sept. '43.

DE WILCKES.

Jawel, eenmaal een Pimpel. Bij mij zijn het steeds Glanskoppen en dan altijd paarsgewijs en dat is bij Gerlof Mees op Santpoort ook zoo. Mijn vogels komen trouw opdagen in de eerste helft van September en vinden het maar half aardig, wanneer er minder hennepnetels staan dan vorig jaar. Zij snuffelen vlijtig den heelen tuin rond.

Wel een aardige overeenkomst in het gedrag van Matkoppes en Glanskoppen. Zijn er meer van die gemeenschappelijke trekjes. En ook verschillen?

Laat ons vooral goed letten op het nieuwe vogelleven in de nieuwe tuindorpen, nieuwe goede stadswijken en eigenlijk alle nieuwe uitingen van de toenemende dichtheid van de menschelijke bevolking. Er gebeuren misschien heel merkwaardige dingen waar we geen erg in hebben.

JAC. P. THIJSE.

De onverdraagzame Wolbij. U schrijft in „De Bloemen en haar Vrienden”, dat de Wolbij volgens sommige onderzoekers onverdraagzaam is tegenover andere bijen. Dit jaar Juli heb ik in de Hortus van Leiden een mooie gelegenheid gehad, iets naders hieromtrent te weten te komen. In de Labiatentuin waren de Wolbijen heel talrijk. Het viel mij op, dat een groot mannetje steeds om en over dezelfde plant bleef vliegen en andere insecten achterna zat en wegjoeg. Ik heb toen dit en een stuk of tien andere mannetjes benevens eenige wijfjes gemerkt met plakkaatverf. Het resultaat van dit onderzoek is het volgende:

Ieder ♂ verdedigt een bepaald territorium bestaande uit een pol bloeiende planten, tegen alle andere insecten. Bijzonder fel reageert hij tegen andere Anthidium-mannetjes. Wijfjes van dezelfde soort worden echter geduld en hiermee paart hij geregeld. Het territorium was bij niet alle ♂ even scherp begrensd. Zelfs hadden de meesten verschillende uiteenliggende planten, waarvan ze nu eens de een, dan de ander bezetten. Deze ongedurigheid is, geloof ik, voor een deel toe te schrijven aan de schaduw. Want wanneer in de loop van de dag een plant in de schaduw kwam te staan vlogen er vrijwel geen wolbijen meer op: het zijn echte zonnedieren. Een mannetje was wel gebonden aan één bepaalde pol. Het was de grootste van allemaal. Zijn plant lag ook het gunstigst. Want de hele dag scheen de zon er op. Wel maakte hij af en toe uitstapjes naar andere planten, maar altijd van korte duur. Over het verdedigen van het territorium nog het volgende. Alle insecten werden aangevallen, behalve heel kleine. Dit ging zo. Als het mannetje b.v. een bloemenzuigende hommelt in de gaten kreeg, vloog hij er heen, bleef even voor hem in de lucht staan en stootte dan toe, de kaken gereed tot bijten. Meestal wist de hommelt zich gauw los te maken. Soms, dit gebeurde vooral bij honigbijen rolden ze samen op den grond. Andere Wolbijmannetjes werden op leven en dood bevochten. Ik heb nooit gezien, dat er één gewond werd, maar wel vond ik een paar maal een honigbij of een wolbijmannetje die niet goed meer kon vliegen, in de nabijheid van het territorium. De Wolbijen zijn polygaam. Tijdens de copulatie pakt het ♂ het ♀ met de kaken in de nek vast. Het zou de moeite waard zijn, door marionetproeven uit te maken of het ♂ een wijfje van een ander ♂ onderscheidt naar de gele tekening op het achterlijf.

Leiden 29 Aug. '43.

A. C. PERDECK.

In de Hortus kwamen de Wolbijen op verschillende planten voor n.l. *Prunella*, *Ballota nigra*, *Teucrium scordium*, *Sideritis syriaca*, *Stachys densiflora*, *Marrubium alysson*. De ♀♀ leken mij minder kieskeurig dan de ♂♂. Opvallend was het, dat ik ze nooit zag op rijkelijk bloeiende *Salvia nemorosa* en *Nepeta grandiflora*.

A. C. P.

In Thijse's Hof hadden ze een groote voorkeur voor Hartgespan (*Leonurus cardiaca*) en vlogen ook veel op Moerasandoorn.

T.

Verantwoordelijk Redacteur: Dr. JAC. P. THIJSE, Binnenduin, Bloemendaal.

Verantwoordelijk voor advertenties: geen advertenties.

Uitgever: W. VERSLUYS' Uitgevers Mij. (N.V.), 2e Oosterparkstr. 221—223, Amsterdam.

Drukker: N.V. Drukkerij v.h. KOCH en KUTTEL, Turfmarkt 106, Gouda.

Verschijnt: een maal per maand.

Abonnementsprijs: f 6,80 per jaar bij vooruitbetaling.

Prijs per nummer: f 0,90.

P. 1563/1.